

**ЗАКЛАД ВИЩОЇ ОСВІТИ
«УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

**Факультет суспільних і прикладних наук
Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з методичної роботи

Ярослав ШТАНЬКО
"30" 008 2024 р.

**ТУРИСТИЧНІ РЕСУРСИ УКРАЇНИ
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Галузь знань:	24 Сфера обслуговування
Спеціальність:	242 Туризм і рекреації
Освітньо-професійна (освітньо-наукова) програма:	«Туризм і рекреація»
Освітній рівень:	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни:	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання:	українська

**Івано-Франківськ
2024**

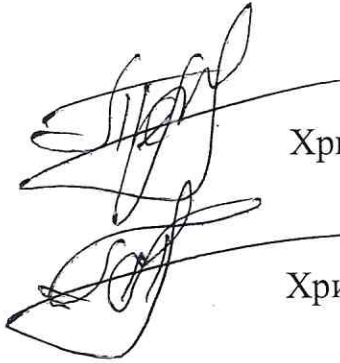
РОЗРОБНИК:
ст.викл. кафедри туризму
та готельно-ресторанної справи

Людмила ЖИРАК

ЗАТВЕРДЖЕНО:

на засіданні кафедри туризму
та готельно-ресторанної справи
протокол №1 __ від 26 серпня 2024 р.
в. о. завідувача кафедри

Христина ТЕРЛЕЦЬКА

УЗГОДЖЕНО:

в. о. гаранта ОПІ

Христина ТЕРЛЕЦЬКА

СХВАЛЕНО:

на засіданні Науково-методичної ради, протокол №1 від 30 серпня 2024 р.

е-mail	liudmyla.zhyrak@ukd.edu.ua
Номер аудиторії чи кафедри	Кафедра туризму та готельно-ресторанної справи
Посилання на сайт	https://ukd.edu.ua
Сторінка курсу в СДО	Географія туристичних ресурсів України

ВСТУП

Мета і завдання навчальної дисципліни «Туристичні ресурси України» в системі підготовки фахівця в туристській галузі – ознайомити студентів із туристським потенціалом України, який використовується і може бути залучений для підняття іміджу України на світовому туристському ринку. Цей курс є одним із основних для введення в спеціальність «туризм».

Завдання дисципліни:

- формування у студентів чіткого розуміння об'єкту, предмету та завдань навчальної дисципліни;
- ознайомитися з природними, історико-культурними та соціально-економічними ресурсами України;
- виявити можливості розвитку туризму в Україні на основі рекреаційно-туристичного потенціалу;
- проаналізувати сучасний стан туризму в Україні та передбачити тенденції його розвитку в майбутньому.

Студенти повинні знати:

- класифікацію туристичних ресурсів;
- туристичний потенціал регіонів України;
- специфіку туристичної діяльності на основі туристичних ресурсів;
- стан, проблеми і тенденції розвитку туризму в Україні на основі туристичних ресурсів.

Студенти повинні вміти:

- аналізувати туристичні ресурси території та здійснювати їх оцінку;
- визначати туристичний потенціал території;
- визначати проблеми і аналізувати перспективи розвитку рекреаційного (туристичного) господарства країни.

Компетентності та результати навчання, яких набувають здобувачі освіти внаслідок вивчення навчальної дисципліни (шифри та зміст компетентностей та програмних результатів навчання вказано відповідно до ОПП “Туризм та рекреація” (2024/2025)).

Шифр та назва компетентності	Шифр та назва програмних результатів навчання
К19. Розуміння сучасних тенденцій і регіональних пріоритетів розвитку туризму в цілому та окремих його форм і видів	ПР03. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ. ПР04. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору. ПР05. Аналізувати рекреаційно-туристичний потенціал території.

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	1		
Семестр	1		
Кількість кредитів ЄКТС	3		
Аудиторні навчальні заняття		денна форма	заочна форма
	лекції	28	6
	семінари, практичні	28	6
Самостійна робота		34	78
Форма підсумкового контролю	Залік		

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Пререквізит	Постреквізит
	Основи індустрії гостинності
	Внутрішній туризм в Україні

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Перелік тем лекційного матеріалу

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Туристичні ресурси України як навчальна дисципліна (2 год.).

1. Туристичні ресурси як «продукт» туризму.
2. «Туристичні ресурси України» як навчальна дисципліна.

Питання для самостійного вивчення: *використання туристичних ресурсів в туристичній діяльності. Сучасний стан та перспективи розвитку туризму в Україні (2,5,9).*

Тема 2. Класифікація туристичних ресурсів (2 год.).

1. Підходи до класифікації туристичних ресурсів.
2. Класифікація туристичних ресурсів.

Питання для самостійного вивчення: *туристичний імідж України на ринку туристичних послуг (1,6,12).*

Тема 3. Структура туристичних ресурсів (2 год.).

1. Природні туристичні ресурси: кліматичні, водні, спелеологічні, ландшафтні, орографічні та спелеоресурси.
2. Історико-культурні ресурси: пам'ятки історії, археології, оборонні пам'ятки, етнографічні пам'ятки, архітектурні пам'ятки та пам'ятки містобудування.
3. Соціально-економічні ресурси (інфраструктурні передумови розвитку туризму).

Питання для самостійного вивчення: *музеї та мистецькі пам'ятки України. Історико-культурні об'єкти України включені до Списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО (1,2,5,7,10).*

Тема 4. Рекреаційне районування України (2 год.).

1. Поділ території України на туристичні райони.
2. Туристичний потенціал туристичних районів України.

Питання для самостійного вивчення: *сучасний стан природо-охоронної діяльності в Україні (2,3,4,8).*

Тема 5. Рекреаційно-туристичний потенціал туристичних районів України (18 год).

1. Туристичний потенціал Карпат:

– туристичний потенціал Івано-Франківської, Львівської, Чернівецької, Закарпатської областей та їх використання в організації туризму. Природні, історико-культурні ресурси. Туристичні маршрути. Заклади туристичної інфраструктури.

Самостійне вивчення: регіональна кухня, фестивалі та мистецький потенціал Карпатського туристичного району.

2. Туристичний потенціал Волинського туристичного району:

– туристичний потенціал Рівненської та Волинської областей. Природні, історико-культурні ресурси. Туристичні маршрути. Заклади туристичної інфраструктури.

Самостійне вивчення: регіональна кухня, фестивалі та мистецький потенціал Волинського туристичного району.

3. Туристичний потенціал Подільського туристичного району:

– туристичний потенціал Тернопільської та Хмельницької областей. Природні, історико-культурні ресурси. Туристичні маршрути. Заклади туристичної інфраструктури.

Самостійне вивчення: рекреаційно-туристичний потенціал Приазовського, Причорноморського туристичного району.

Тема 6. Курортні ресурси України (2 год.)

1. Загальна характеристика курортів України.

2. Класифікація курортів та їх характеристика.

3. Основні курорти України.

Питання для самостійного вивчення: *сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку санаторно-курортної галузі України (1-7,11,19,22).*

Зміст семінарських занять

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Туристичні ресурси України як навчальна дисципліна. Тенденції розвитку туризму.

Заняття 1. *Умови і фактори формування та використання туристських ресурсів України (2 год.).*

1. Умови формування та використання туристських ресурсів України.

2. Фактори формування та використання туристських ресурсів України.

3. Чинники впливу на стан та розвиток туристичних ресурсів.

Тема 2. Класифікація туристичних ресурсів.

Заняття 2. *Туристична картографія (2 год.).*

1. Розвиток туристичної картографії.

2. Туристична карта, її класифікація.

3. Знакування туристичних маршрутів на місцевості.

Тема 3. Структура туристичних ресурсів (2 год.).

Заняття 3. *Сім чудес України (2 год.).*

1. Сім природних чудес України.

2. Сім історико-архітектурних чудес України.

3. Туристичні магніти України.

Тема 4. Рекреаційне районування України (2 год.).

Заняття 4. *Національні природні парки України (2 год.).*

1. Природно-заповідний фонд України.

2. Природні заповідники України.
3. Національні природні парки України.

Тема 5. Рекреаційне районування України.

Заняття 5. *Туристичний потенціал Карпатського туристичного району (6 год.).*

1. Види туризму в Карпатському туристичному районі.
2. Готельно-ресторанна індустрія Карпатського туристичного району.
3. Індустрія розваг, організація екскурсійних послуг на території Карпатського туристичного району.

Заняття 5. *Туристичний потенціал Волинського туристичного району (2 год.).*

1. Види туризму у Волинському туристичному районі.
2. Готельно-ресторанна індустрія Волинського туристичного району.
3. Індустрія розваг, організація екскурсійних послуг на території Волинського туристичного району.

Заняття 6. *Туристичний потенціал Подільського туристичного району (2 год.).*

1. Види туризму в Подільському туристичному районі.
2. Готельно-ресторанна індустрія Подільського туристичного району.
3. Індустрія розваг, організація екскурсійних послуг на території Подільського туристичного району.

Заняття 7. *Туристичний потенціал Столичного туристичного району (2 год).*

1. Види туризму в Столичному туристичному районі.
2. Готельно-ресторанна індустрія Столичного туристичного району.
3. Індустрія розваг, організація екскурсійних послуг на території Подільського туристичного району.

Тема 6. Курортні ресурси України.

Заняття 8. Курорти України.

1. Бальнеологічні курорти України.
2. Кліматичні курорти України.

Розподіл годин, виділених на самостійне вивчення дисципліни «Туристичні ресурси України»

Найменування видів робіт	Розподіл годин	
	денна форма	заочна форма

Самостійна робота, год, у т.ч.:	34	78
Опрацювання матеріалу, викладеного на лекціях	10	20
Підготовка до практичних занять та контрольних заходів	6	20
Підготовка звітів з практичних робіт	6	10
Підготовка до поточного контролю	4	8
Опрацювання матеріалу, винесеного на самостійне вивчення	6	20

ПОЛІТИКА КУРСУ

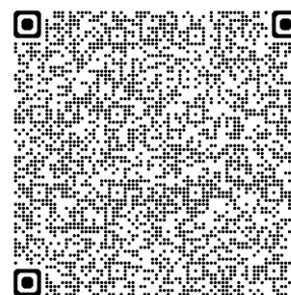
Коротко, з покликанням на відповідну нормативну базу УКД, висвітлити питання:¹

1) щодо системи поточного і підсумкового контролю

Організація поточного та підсумкового семестрового контролю знань студентів, проведення практик та атестації, переведення показників академічної успішності за 100-бальною шкалою в систему оцінок за національною шкалою здійснюється згідно з “Положенням про систему поточного і підсумкового контролю, оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти”. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

2) щодо оскарження результатів контрольних заходів

Здобувачі вищої освіти мають право на оскарження оцінки з дисципліни отриманої під час контрольних заходів. Апеляція здійснюється відповідно до «Положення про політику та врегулювання конфліктних ситуацій». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

3) щодо відпрацювання пропущених занять

Згідно «Положення про організацію освітнього процесу» здобувач допускається до семестрового контролю з конкретної навчальної дисципліни (семестрового екзамену, диференційованого заліку), якщо він виконав усі види робіт, передбачені на семестр навчальним планом та силабусом/робочою програмою навчальної дисципліни, підтвердив опанування на мінімальному рівні результатів навчання (отримав ≥ 35 бали), відпрацював визначені індивідуальним навчальним планом всі лекційні, практичні, семінарські та лабораторні заняття, на яких він був відсутній. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

4) щодо дотримання академічної доброчесності

«Положення про академічну доброчесність» закріплює моральні принципи, норми та правила етичної поведінки, позитивного, сприятливого, доброчесного освітнього і наукового середовища, професійної діяльності та професійного спілкування спільноти Університету, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

5) щодо використання штучного інтелекту

«Положення про академічну доброчесність» визначає політику щодо використання технічних засобів на основі штучного інтелекту в освітньому процесі. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).² «Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів» містить рекомендації щодо використання в академічних текстах генераторів на основі штучного інтелекту. Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).

6) щодо використання технічних засобів в аудиторії та правила комунікації

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). На гаджетах повинен бути активований режим «без звуку» до початку заняття. Під час занять заборонено надсилання текстових повідомлень, прослуховування музики, перевірка електронної пошти, соціальних мереж тощо, окрім виробничої необхідності. Під час виконання заходів контролю використання

---

² [Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації академічних творів](#)

гаджетів заборонено (за винятком, коли це передбачено умовами його проведення). У разі порушення цієї заборони результат анулюється без права перескладання.

Комунікація відбувається через електронну пошту і сторінку дисципліни в Moodle.

7) щодо зарахування результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти

Процедури визнання результатів навчання, здобутих шляхом формальної/інформальної освіти визначаються «Положенням про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти». Ознайомитись з документом можна за [покликанням](#).³

Під час вивчення навчальної дисципліни «Туристичні ресурси України» студентам надається можливість перерахування неформальної освіти. До прикладу, із запропонованого переліку можна пройти сертифіковані (безкоштовні) курси на освітніх платформах, відтак сертифікат, який отримали під час навчання, – є підтвердженням засвоєння студентом окремих тем, що включені у зміст дисципліни.

№ п/п	Перелік сертифікованих (безкоштовних) онлайн-курсів	Перелік тем, які можуть бути перераховані (за умови наявності сертифіката на ім'я та прізвище студента/студентки)

МЕТОДИ НАВЧАННЯ

При вивченні дисципліни застосовується комплекс методів для організації навчання студентів з метою розвитку їх логічного та абстрактного мислення, творчих здібностей, підвищення мотивації до навчання та формування особистості майбутнього фахівця в галузі 24 «Сфера обслуговування».

Програмний результат навчання	Метод навчання	Метод оцінювання
ПРО3. Знати і розуміти основні форми і види туризму, їх поділ.	словесні методи (лекція, розповідь пояснення); наочні методи (ілюстрування, комп'ютерні і мультимедійні методи); інтерактивні методи	Усний контроль, програмовий контроль.
ПРО4. Пояснювати особливості організації рекреаційно-туристичного простору.		

ПРО5. рекреаційно-туристичний території.	Аналізувати потенціал	(бесіда, бесіда-діалог, дискусія, мозковий штурм, робота в команді (групах))	
--	-----------------------	--	--

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Вид	Зміст	% від загальної оцінки	Бал	
			min	max
Поточні контрольні заходи	всього	60	35	60
Підсумкові контрольні заходи	екзамен	40	24	40
Всього:	-	100	60	100

Процедура проведення контрольних заходів, а саме поточного контролю знань протягом семестру та підсумкового семестрового контролю, регулюється «Положенням про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу студентів».

Фіксація **поточного** контролю здійснюється в “Електронному журналі обліку успішності академічної групи” на підставі чотирибальної шкали – “2”; “3”; “4”; “5”. У разі відсутності студента на занятті виставляється “н”. За результатами поточного контролю у Журналі, автоматично визначається підсумкова оцінка, здійснюється підрахунок пропущених занять.

Критерії оцінювання:

«незадовільно»	володіє навчальним матеріалом на рівні елементарного розпізнавання і відтворення окремих фактів, елементів, об’єктів, що позначаються окремими словами чи реченнями; володіє матеріалом на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні; володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу;
-----------------------	--

«задовільно»	володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює на репродуктивному рівні; володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину; може відтворити значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, за допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, порівнювати та робити висновки, виправляти допущені помилки;
«добре»	здатний застосовувати вивчений матеріал на рівні стандартних ситуацій, частково контролювати власні навчальні дії, наводити окремі власні приклади на підтвердження певних тверджень: вміє порівнювати, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність, виправляти помилки і добирати аргументи на підтвердження певних думок під керівництвом викладача; вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, та вміє застосовувати його на практиці; вільно розв'язує задачі в стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, добирає переконливі аргументи на підтвердження вивченого матеріалу;
«відмінно»	виявляє початкові творчі здібності, самостійно визначає окремі цілі власної навчальної діяльності, оцінює окремі нові факти, явища, ідеї; знаходить джерела інформації та самостійно використовує їх відповідно до цілей, поставлених викладачем; вільно висловлює власні думки і відчуття, визначає програму особистої пізнавальної діяльності, самостійно оцінює різноманітні життєві явища і факти, виявляючи особисту позицію щодо них; без допомоги викладача знаходить джерела інформації і використовує одержані відомості відповідно до мети та завдань власної пізнавальної діяльності; використовує набуті знання і вміння в нестандартних ситуаціях; виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні обдарування і нахили, вміє самостійно здобувати знання.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість “н” в журналі буде виставлено “0” (нуль балів), без права перездачі. Відпрацьоване лекційне заняття в електронному журналі позначається літерою «в».

До підсумкового контролю допускаються студенти які за результатами поточного контролю отримали не менше 35 балів. Усі студенти, що отримали 34 балів і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі

укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру. За результатами підсумкового контролю (диференційований залік/екзамен) студент може отримати 40 балів. Студенти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не здали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях оцінюється в балах (згідно з **Шкалою оцінювання знань за ЄКТС**) і є сумою балів отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Шкала оцінювання знань за ЄКТС:

Оцінка за національною шкалою	Рівень досягнень, %	Шкала ECTS
Національна диференційована шкала		
Відмінно	90 – 100	A
Добре	83 – 89	B
	75 – 82	C
Задовільно	67 – 74	D
	60 – 66	E
Незадовільно	35 – 59	FX
	0 – 34	F
Національна недиференційована шкала		
Зараховано	60 – 100	-
Не зараховано	0 – 59	-

Студенти, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку.

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Основна література

1. Алешугіна Н. О. Рекреаційно-туристичні ресурси України з основами туристичного ресурсознавства: навч. посіб. Чернігів : Вид-во ЧНТУ, 2015.492 с.

2. Атлас «Знайомтесь Україна». К : ДНВП «Картографія», 2009. 144 с.
3. Волошин І. Еколого-економічний аналіз чинників впливу на стан та розвиток туристичних ресурсів. *Вісник Львівського університету*. Серія: Географічна. 2013. Вип. 41. С. 76-82.
4. Майстро С. В., Домбровська С.В. Особливості державного управління рекреаційним туризмом України : монографія. Х., 2017. 198 с.
5. Матвійчук Л. Ю. Економіко-екологічні засади раціонального використання туристичних ресурсів. *Вісник Одеського національного університету*. Серія: Економіка. 2016. Т. 21, Вип. 2. С. 129-133.
6. Матвійчук Л. Ю. Методичні підходи щодо оцінки конкурентоспроможності на основі туристично-рекреаційної сфери регіону. *Економічні науки*. Серія: Економічна теорія та економічна історія. 2014. Вип. 11. С. 101-113.
7. Немець Л. М. Кулешова Г.О., Соколенко А.В. Туристсько-рекреаційні ресурси світу : навч.- метод. посібник. Х., ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. 102 с.
8. Покогодна М. М. Туристське краєзнавство : навч. посіб. Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Х. : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2013. 310 с.

Додаткова література

1. Жирак Л.М., Мальована О.Г. Туристичний та готельно-ресторанний бізнес Івано-Франківщини в умовах війни – реалії сьогодення. *Інфраструктура ринку*. 2023. № 73. 128-131.
2. Жирак Л.М. Івано-Франківськ – туристичний бренд Прикарпаття. *Причорноморські економічні студії: наук. журнал*. Одеса, 2020. №51. С.144-149.

Електронні інформаційні ресурси

1. IGotoWorld – Туристичний портал та Путівник по Україні. URL: <https://ua.igotoworld.com/> (дата звернення: 26.09.2024).
2. Туристична карта України. URL: <https://discover.ua/locations> (дата звернення: 26.09.2024).
3. Туристичні магніти України. URL: <https://www.tourism.gov.ua/blog/dart-rozshiriv-kartu-turistichnih-magnitiv> (дата звернення: 26.09.2024).
3. 7 чудес України. URL: <https://7chudes.in.ua/nomination/7-chudes/> (дата звернення: 26.09.2024).